

Elektrik Dağıtım Şebekelerinin Yönetimi İçin Coğrafi Bilgi Sistemi Tabanlı Akıllı Karar Destek Sistemi 2' inci Dönem Raporu

Cihan ÇOPUR

Bilgisayar Mühendisi/ Proje Yürütücüsü



Konu Başlıkları

- Dönem Faaliyetleri
- Öngörü-Gerçekleşme Karşılaştırma Tabloları
 - Adam-Ay Karşılaştırma Tablosu
 - > Alet/Teçhizat/Yazılım Alımları Karşılaştırma Tablosu
 - Malzeme Alımları Karşılaştırma Tablosu
 - Diğer Giderler Karşılaştırma Tablosu
 - İş Paketi Gerçekleşme Tablosu
 - Ara Çıktılar Karşılaştırma Tablosu
- Proje Değişiklik Bildirimi
- Projenin Ar-Ge Kazanımları



Dönem Faaliyetleri

İş Paketi No	İş Paketi Adı	Süresi	Dönem İçi Süresi
3	Elektrik Dağıtım Şebekesinin Alçak Gerilim (AG)- Orta Gerilim (OG) Analizlerinin Yapılmas	6 Ay	6 Ay
4	Hat ve Direk Seçimi Optimizasyon Algoritmalarının Geliştirilmesi	6 Ay	4 Ay



Özet Durum :

- 3 numaralı "Elektrik Dağıtım Şebekesinin Alçak Gerilim (AG) Orta Gerilim (OG) Analizlerinin Yapılması" isimli iş paketi, 6 ay olarak planlanmıştır.
- İş paketi toplamda 9 iş paketi faaliyetinden oluşmaktadır.
- 9 iş paketi faaliyetinden ilk 4 tanesi 2015/1'inci dönemi içerisinde gerçekleştirilmiştir.

25.08.2021 TÜBİTAK 4



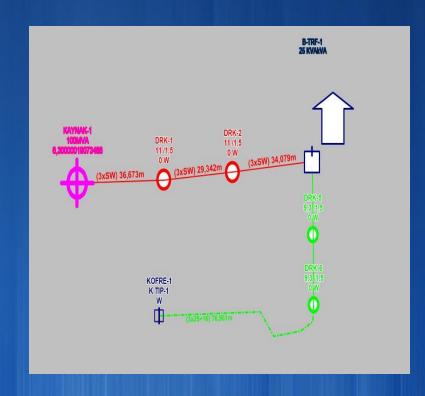
• Özet Durum :

- 2015/1' inci dönemi içerisinde gerçekleştirilen ilk 4 iş paketi faaliyeti kapsamında, alçak gerilim şebekesi bileşenleri ve orta gerilim şebekesi bileşenlerinin aralarındaki bağlantıların kısa devre oluşturup oluşturmadığını kontrol eden yazılım modülü geliştirilmiştir.
- Bunun yanında şebeke topolojisi içerisinde yer verilmemiş, herhangi bir bağlantısı olmayan objelerin varlığını analiz eden yazılım modülü ile şebekeye kaynak ekleyerek şebeke akış simülasyonunu oluşturan yazılım modülleri de geliştirilmiştir.

25.08.2021 TÜBİTAK 5

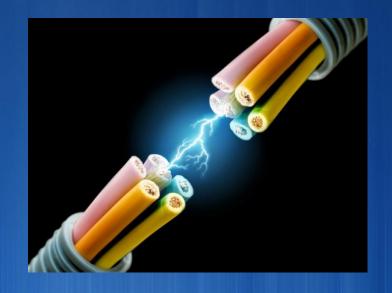


- 3.5) Abone gerilim düşümü hesaplama algoritmasının oluşturulması:
- Enerji merkezlerinde üretilen doğru ve alternatif akım elektrik enerjisi, tüketim merkezlerine iletken adı verilen devre elemanları ile taşınır.
- Tüketim merkezlerine iletilen elektrik enerjisi abone olarak adlandırılan kullanıcılar tarafından kullanılır.
- Aboneler ise televizyon, bilgisayar, çamaşır makinesi, fırın, ütü, iş makinesi vb. gibi aygıtları kullanarak bu enerjiyi tüketirler.



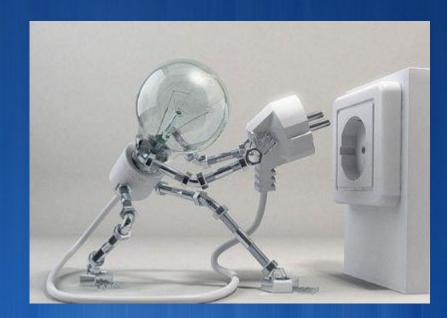


- Tüketicilerin kullandıkları devre elemanları, enerjinin üretildiği merkezlere olan yakınlık derecesine göre verimli çalışır.
- Dağıtım merkezlerine çok uzakta bulunan alıcılar tam verimle çalışmazlar.
- Örneğin, akkor flamanlı lambanın sönük ışıkla yanması, çamaşır makinesi motorunun ısınması, flüoresan lambanın yanmaması veya televizyonun çalışmaması gibi.
- Devre elemanlarının tam verimle çalışmamasına etki eden koşullardan birisi de gerilim düşümü olarak nitelendirilen olaydır.





- Elektrik dağıtım şebekesinin temel işlevi, üretilen enerjiyi, tüketici konumundaki abonelerin cihazlarında bir sıkıntı yaratmasına sebep olmayacak şekilde taşımaktır.
- Abone gerilim düşümü hesabı, abonenin beslendiği trafo ile kofreye kadar olan kısım için yapılan gerilim düşümü hesabıdır





- Abone gerilim düşümü hesabı yapılırken, trafodan çıkan her kol için bu hesap yapılır.
- Gerilim düşümünün en yüksek olduğu durum, o kol için ana kol olarak belirlenir. Bu ana kola ait değerler için raporlama yapılır.
- Çünkü en olumsuz durum (gerilim düşümünün en yüksek olduğu) kabul edilebilir değer aralığında ise trafonun o kolu abone gerilim düşümü kriterini sağlamış olmaktadır.





MONOFAZE	%e=k,LN _w +m,LN _{dw}	L = metre
DIFAZE	%e=k ₂ LN _w +m ₂ LN _{dw}	N _w = watt
TRIFAZE	%e=k ₃ LN _w +m ₃ LN _{dw}	LN _{dw} = var

- Abone gerilim düşümü hesabı yapılırken yukarıda yukarıda tabloda verilmiş olan formüller kullanılmaktadır.
- Akıllı karar destek sistemi sayesinde, görsel çizim üzerinden elde edilen veriler kullanılarak her bir iletken grubunun monofaze, difaze ya da trifaze olarak çalıştığına karar verip, k (öz iletkenlik sabiti) değeri hesaplanır.

$k_1 = \frac{200}{x.q.v^2}$	$m_1 = \frac{200Xo}{V^2}$	$x = 35\text{m}/\Omega\text{mm}^{2} (Al)$ $x = 56\text{m}/\Omega\text{mm}^{2} (Cu)$
$k_2 = \frac{75}{XqV^2}$	$m_2 = \frac{75.X_0}{V^2}$	q = (mm²) Kesit Cross Section
$k_3 = \frac{100}{x.q.u^2}$	$m_3 = \frac{100Xo}{3V^2}$	U = 380 Volt V = 220 Volt



- Abone gerilim düşümü hesaplama modülü, coğrafi bilgi sistemi verilerini ve oluşturulan topoloji verisini kullanmaktadır.
- Görsel çizim üzerinden bu hesabı yapabilme kabiliyetini kazandırabilmek,
 oldukça karmaşık algoritmalara dayalı, AboneVoltageDrop sınıfının içinde
 barındırdığı 10 farklı metodun çalışması ile sağlanabilmektedir.

```
class AboneVoltageDrop
    public static List<Node> m LAST NODES LIST = new List<Node>();
    public static List<Node> m_CHILDREN_LIST = new List<Node>();
   public static List<Node> getLastNodeList(Node p root node, Node p main root node) ...
    public static List<Node> getAgCikisList(int p trafo un id)...
    public static List<Node> getChildrenList(Node p root node, int p mother un id)...
    public static List<TripleDouble> m BRANSMAN LIST = new List<TripleDouble>();
    public static List<LowVoltageDropNode> updateBransmanValue(List<LowVoltageDropNode> p_kol_list)...
    public static List<List<LowVoltageDropNode>> calculateLowVoltageDrop(List<Node> p list, Node p root node)...
    public static LowVoltageDropNode calculateLowVoltageDropForNode(Node p node, Node p root node)...
    public static List<TripleDouble> getBransmanJValues(Node p node, List<LowVoltageDropNode> p kol list)
   public static LowVoltageReportBlock prepareReportFormat(List<List<LowVoltageDropNode>> p list, string p trafo name) ...
    public static DataTable getAboneVoltageDropReportDataTable(List<LowVoltageReportBlock> p report list)...
    public static DataTable createReportForAboneVoltageReport(List<int> p selected trafo list)...
    #region LIST VALUE CALCULATION
   public static List<List<LowVoltageDropNode>> m ABONE VOLTAGE DROP VALUES = new List<List<LowVoltageDropNode>>();
   public static void calculateLowVoltageDropValues(List<int> p selected trafo list)...
    public static void calculateLowVoltageDropForValueList(List<Node> p last node list, Node p root node)...
    public static List<LowVoltageDropNode> updateBransmanValueForValueList(List<LowVoltageDropNode> p kol list)...
    #endregion
```



Abo	ne Gerilim Düşümü Hesabı														
=	Trafo No				Abon	e Gerilim Dü	şümü Rapo	ru							
	B-TRF-1	Drag a column heade	er here to group by	that column											
	☐ B-TRF-2 ☐ B-TRF-3	Α	В	С	D	E	F	G	Н		J	K	L	М	^
		Trafo No:	B-TRF-1-K KOLU												À
		Kesit	3R		3R	4	3R		3R		***************************************		1000		
		Hat J - Direk No	40	K007	0	K017	50	K009	40	K022		N			*
		Hat Uzunluğu	258,87	(vionononononono)	111,47		173,38	<u> </u>	175,96	.0101101101101101101		.,	200000		
		J=40						40,876							
		Toplu Yük		0		0		0		0			125000		
		CosQ		0,8	S	0,8		0,8		0,8					
		Yükler a) Hat	10354,72		0		8669,2		7038,48				1		
		b) Branşman		0		0		1635,04		0		0	10000		ž.
		1		0		4334,6		3519,24		0			A STATE OF		
	☐ Tūmūnū Seç/Temizle	2		5177,36		0		4334,6		3519,24			00000		
	Abo. Ger. Düşümü Hesabı	3		17342,72		13008,12		3519,24		0					
		Toplam Hat Yükleri (W)		22520,08		17342,72		13008,12	K. A. CA. CA. CA. CA. CA. CA.	3519,24		C			
	Trafo Listesi Güncelle	Yük Akımı (A)	34,22		26,35		19,76		5,35				100000		
		İletken Max Akımı (A)	98	5.0.0.0.0.0.0.0.0	98		98	0.0.0.0.0.0.0.0	98	5,0,0,0,0,0,0		3 0.00.00.00.00.00	20000		
	Excel Rapor Al	WxL (Wxm)x10^(-7)		0,58		0,19		0,23		0,06				ĺ	
		k		2,5		2,5		2,5		2,5			0.000		
		%er		1,45743		0,4833		0,56385		0,15481			A STATE OF	-	
		Delta P (W)	386,948		98,8159		86,4714		6,4232				000000		
100		%P	1,7182	y	0,5698		0,6647	2	0,1825				200000		
kler		%e=%er+%ex=	2,66 + 0 = 2,66	<5					en a a a a a a				10000		



- 3.6) Alçak gerilim şebekesi koordinatlı verileriyle gerilim düşümü hesabı raporlarının oluşturulması:
- Bir önceki iş paketi faaliyetinde, gerilim düşümü teriminin elektriksel anlamda ne anlama geldiği detaylı olarak ele alınmış ve abone gerilim düşümü hesabı yapan modül anlatılmıştır.
- Bu iş paketi faaliyetimizde, alçak gerilim şebekesi gerilim düşümü hesabı yapan modül geliştirilmiştir.
- AG gerilim düşümü hesabında, trafodan başlayıp, abonenin beslendiği direk ya da box objesine kadar olan kısım dikkate alınmaktadır.

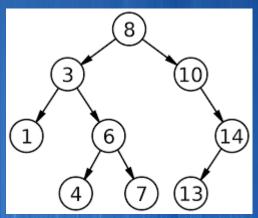


- Terimsel anlamda benzer görünselerde, her iki modülün çalışma mantığı birbirinden farklıdır.
- AG gerilim düşümü hesabı yapabilme kabiliyetine sahip modülün arka planında LowVoltageDrop sınıfının metodları çalışmaktadır.

```
public class LowVoltageDrop
{
    public static List<TripleDouble> m_BRANSMAN_LIST = new List<TripleDouble>();
    public static List<List<LowVoltageDropNode> updateBransmanValue(List<LowVoltageDropNode> p_kol_list)...
    public static List<List<List<LowVoltageDropNode>> calculateLowVoltageDrop(List<Node> p_last_node_list, Node p_root_node)...
    public static LowVoltageDropNode calculateLowVoltageDropForNode(Node p_node, Node p_root_node)...
    public static List<TripleDouble> getBransmanJValues(Node p_node, List<LowVoltageDropNode> p_kol_list)...
    public static LowVoltageReportBlock prepareReportFormat(List<List<LowVoltageDropNode>> p_list, string p_trafo_name)...
    public static DataTable getLowVoltageDropReportDataTable(List<LowVoltageReportBlock> p_report_list)...
    #region LIST_VALUE_CALCULATION
    public static List<List<LowVoltageDropNode>> m_LOW_VOLTAGE_DROP_VALUES = new List<List<LowVoltageDropNode>>();
    public static void calculateLowVoltageDropForValueList(List<Node> p_last_node_list, Node p_root_node)...
    public static void calculateLowVoltageDropForValueList(List<Node> p_last_node_list, Node p_root_node)...
    public static List<LowVoltageDropNode> updateBransmanValueForValueList(List<LowVoltageDropNode> p_kol_list)...
    #endregion
}
```



- Algoritma, AG gerilim düşümü analizi yapılmak istenen trafolara ait tekil id' leri alır, topoloji verisini kullanarak, analiz edilmek istenen trafolara ait ağaç yapısını oluşturur.
- Ağacın her dalının, son noktasından başlayarak köke doğru gidilir, her düğüm için, algoritma içinde oluşturulan akıllı karar destek sisteminin analizi sonucu elektriksel hesaplamalar yapılarak ilerlenir.
- Her kol için, kendi içerisinde kümülatif toplam alınır ve en yüklü (gerilim düşümünün en yüksek olduğu durum) ana kol olarak belirlenir.
- Belirlenen ana kol için raporlama yapılır.





Ger	rilim Düşümü Hesabı	1			Λ.	C-20- DC		200												
	Trafo No				Α <u>ς</u>	Gerilim Dü	şumu Kapo	ru	_		_		_	_						
	B-TRF-1	Drag a column header here to group by that column.																		
l i	B-TRF-2 ✓ B-TRF-3	A	В	С	D	E	F	G	Н	1	J	K	L I	1 N	1 () F	, (
1		Trafo No:	B-TRF-3-D KOLU												1		I			
		Kesit	3R	(6:0:::::::::::::::::::::::::::::::::::	3R		3R		5											
L		Hat J - Direk No	112,5	DRK-794	112,5	DRK-796	112,5	DRK-810												
Н		Hat Uzunluğu	23,73		50,19		447,66				İ									
		J=112		484,945		428,818														
		Toplu Yük		0		0		0	Sixting		CHICAL ST			400		ing Store				
ш		CosQ		0,8		0,8		0,8												
Ш		Yükler a) Hat	2669,74		5646,38		50361,41						0.00			V 19 11.01				
		b) Branşman	C	54556,31		48242,02		0	5101101		CHECK P			100						
100		1	0000000000000000	2823,19	0000000000	25180,71	-0.0.0.0.0.0.0	0	200-0	000000		sa ma	-0.30			3 4 63	0 000			
	☐ Tümünü Seç/Temizle	2		1334,87		2823,19		25180,71	2,00,00		ĺ									
	Ag Gerilim Düşümü Hesapla	3		101426,62		25180,71		0	9.000											
		Toplam Hat Yükleri (W)		160140,99		101426,62		25180,71			ľ				Î		Î			
	Trafo Listesi Güncelle	Yük Akımı (A)	243,31		154,1		38,26				CHICK!									
	5 15 4	İletken Max Akımı (A)	98		98		98		C	\$500 S		- 11 (S)		127	100	100	0.000			
	Excel Rapor Al	WxL (Wxm)x10^(-7)		0,38		0,51		1,13	E-19-19				1919		7 57	9 3 5.09				
		k		2,5		2,5		2,5			. 1100 1									
		%er		0,95008	(10.50 - 10.50 - 10.50 - 10.50	1,27265		2,81808	200	000000000000000000000000000000000000000						A 4 50	ca oes			
		Delta P (\v/)	1793,7235		1521,793		836,5957													
		%P	1,1201		1,5004		3,3224		2,0,0											
		%e=%er+%ex=	5,04 + 0 = 5,04	>5							Ì						Î			



- 3.7) Orta gerilim şebekesi koordinatlı verileriyle gerilim düşümü hesabı raporlarının oluşturulması:
- OG (orta gerilim) gerilim düşümü, kaynak ile trafolar arasını dikkate alınarak hesaplanmaktadır.
- Kaynaktan çıkan elektrik enerjisi, aboneleri besleyen trafolara kadar olan mesafede, gerilim düşümü meydana gelir.
- Bu gerilim düşümünün de kabul edilebilir aralıkta olması gerekmektedir.
- Kaynaktan çıkan her kol için bu analiz yapılır ve raporlanır.





 OG gerilim düşümü hesaplama modülünün arka planında çalışan algoritma, HighVoltageDrop sınıfının metodları ile gerçekleştirilmiştir.

```
class HighVoltageDrop
    #region GRAPH
   public static int m BRASMAN TRAFO COUNT = 0;
   public static double m BRANSMAN YUK = 0;
   public static List<Node> m LAST NODES LIST = new List<Node>();
   public static List<Node> getOgCikisList(int p kaynak un id)...
   public static List<Node> getLastNodeList(Node p root node)...
    #endregion
   public static DataTable createReportForHighVoltageReport(List<int> p selected kaynak list)...
   public static List<List<HighVoltageDropNode>> calculateHighVoltageDrop(List<Node> p last node list, Node p root node)...
   public static HighVoltageDropNode calculateHigholtageDropForNode(Node p node, Node p root node) ...
   public static double getBransmanValues(Node p node, List<HighVoltageDropNode> p kol list)...
   public static List<HighVoltageDropNode> updateBransmanValue(List<HighVoltageDropNode> p kol list)...
   public static HighVoltageReportBlock prepareReportFormat(List<List<HighVoltageDropNode>> p list, string p trafo name)...
   public static DataTable getHighVoltageDropReportDataTable(List<HighVoltageReportBlock> p report list)...
   #region LIST VALUE CALCULATION
   public static List<List<HighVoltageDropNode>> m HIGH VOLTAGE DROP VALUES = new List<List<HighVoltageDropNode>>();
   public static void calculateHighVoltageDropValues(List<int> p_selected kaynak list)...
   public static void calculateHighVoltageDropForValueList(List<Node> p last node list, Node p root node)...
   public static List<HighVoltageDropNode> updateBransmanValueForValueList(List<HighVoltageDropNode> p kol list)...
    #endregion
```



OG gerilim düşümü hesaplama modülü, şebekedeki kaynakların tümünü listeler, analiz edilmek istenen kaynaklar seçilir, o kaynakların beslediği trafolar için topoloji yapıları oluşturulur ve her düğüm için akıllı karar destek sisteminin hesaplama yapmasıyla çalışır.

Kaynak No	Og Gerilim Düşümü Raporu															
▼ KAYNAK-2	Drag a column header here to group by that column.															
	А	В	С	D	Е	F	G	н	1	J	(L	М	N	0	Р	Q
	Div. Hat Yükleri (KW)	0														
	С	1,082			· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·				2.17.10	V 00 0	9100		200			
	Delta P = N^(2) x L x C x 10^(-6)	0	\$ 0 1.011.011.011.011.01			(00000)		1	i			**********				
	%P= (Delta P / P) x 100	0	¥6101101101101101101					İ				*********				
	TOPLAM YÜK= 0		%er= 0				%P= 0	İİ					.,			
	Trafo No:	KAYNAK-2-B KOLU														
	Kesit	3xSW		3xSW				i								
	Branşman No		B-TRF-1		B001	2111113			211119				310000			
	Hat Uzunluğu (Km)	0,068		0,028												
	Branşman Yükü (KVA)		25		0	0.000			2.01.0		9		20000			
☐ Tümünü Seç/Temizle	Branşman Trafo Sayısı		1		0	(iero mi)		1	(incom)							
Og Gerilim Düş. Hesapla	Diversite %		100		100			İ	iam ind			1	2001100			
og demmi baş. Nesapia	Diversiteli Güçler		25		0			İ							I	
Kaynak Listesi Güncelle	Div. Hat Yükleri N (KVA)	25		0											İ	
	K	1,093		1,093				i								
Excel Rapor Al	%er = L x N x K x 10^(-4)	0	211111111111111111111111111111111111111	0		211111			211113		- T		34000	2000	STATE OF	
	CosQ		0,8		0,8				2011.SS	11111						
	Branşman Yükleri (KW)		20	200 00 00 100	0	0.191.9			0.19.19		W					
	Div. Hat Yükleri (KW)	20	(cronononononono	0		ieno mis			(enomi)						emon kier	
	С	1,082	• · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	1,082								1	oto Ho		1	
	Delta P = N^(2) x L x C x 10^(-6)	0		0		enine d									İ	
	%P= (Delta P / P) x 100	0,0002		0					0							
	TOPLAM YÜK= 25		%er= 0				%P= 0,0002	i i				1				

25.08.2021 TÜBİTAK



- 3.8) Güç kaybı hesabını, koordinatlı şebeke verisiyle yapabilen algoritmaların gerçekleştirilmesi:
- Alçak gerilim ve orta gerilim enerji dağıtım sistemlerinde alternatif akım kullanılmaktadır.
- Taşıma ve dağıtım sırasında, sistemdeki enerji kayıpları büyük bir sorun meydana getirmektedir.
- Sistemdeki hat kayıpları, iletken direnci küçültülerek, kesit büyütülerek veya hat akımı küçültülerek en küçük değere düşürülmektedir.
- Enerji hatlarında oluşan kayıplar, iletken telden geçen akımın karesi ve iletkenin direnci ile doğru orantılıdır. (I^2xR) Hatlarda meydana gelen enerji kayıpları varlığını ısı şeklinde göstermektedir.



- Büyük güçlerin küçük gerilim ile taşıma veya dağıtılmasında enerji kayıpları çok fazla olur.
- Trifaze $\Delta P = 3I2R$
- Alternatif akım sistemlerinde gerilimin istenilen değere yükseltilmesi ve akımın küçük değere indirilmesi ile bu olumsuz etki ortadan kaldırılmış olur.
- Difaze $\Delta P = 2I2R$

- Elektrik dağıtım şebekeleri için genel izlenim veren değerlerden biri olan ΔP değeri yapılan güç kaybı hesabı ile bulunur.
- Monofaze $\Delta P = 1I2R$
- Akıllı karar destek sistemi, kullanılan iletken cinsini analiz ederek, güç kaybı hesabında kullanılacak katsayıları ve formülü belirler.



- ΔP değerinin bulunmasının ardından, akıllı karar destek sisteminin hesapladığı toplam güce bölünüp 100 ile çarpılmasıyla ise %P adı verilen, şebekenin genel durumunu kontrol etmek için kullanılan bir değer otomatik olarak hesaplanarak kullanıcıya sağlanmaktadır.
- Kullanıcı böylelikle şebekenin genel durumu hakkında bilgi sahibi olmuş olmaktadır.
- Bu değer kabul edilen aralık dahilinde olana kadar gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği hakkında kullanıcıya bilgi verilmektedir; $\%P = \Delta Px100/P$

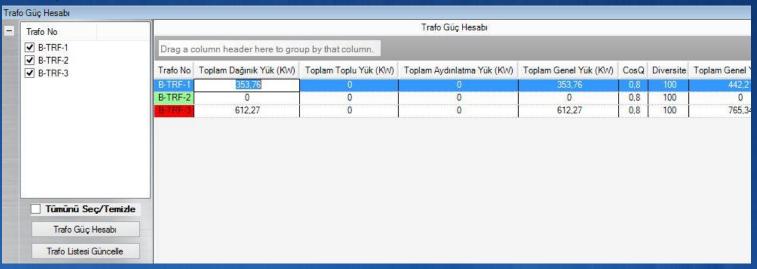
Toplam Hat Yükleri (W)		22520,08		17342,72		13008,12		3519,24	
Yük Akımı (A)	34,22		26,35		19,76	/:	5,35		
İletken Max Akımı (A)	98	2	98		98		98		 Ì
WxL (Wxm)x10^(-7)		0,58		0,19		0,23		0,06	
k		2,5		2,5		2,5		2,5	
%er	n-n-n-n-n-n-n-n-n-n-n-	1,45743		0,4833	S no no no no no no	0,56385		0,15481	
Delta P (W)	386,948	1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 -	98,8159		86,4714	()	6,4232	V- V- A- A- A- A- A- A- A- A- A- A- A- A- A-	
%P	1,7182		0,5698	(,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	0,6647	i da an an an an an an an an an	0,1825		9,000,000,000,000
%e=%er+%ex=	2,66 + 0 = 2,66	<5		(1101101101101101101101101	ygananananan	(common contraction)			910010010010010000



- 3.9) Trafo gücü hesabının, koordinatlı şebeke verisiyle yapabilen algoritmaların gerçekleştirilmesi:
- Trafoların içlerine konulan transformatörlerin gücüne göre maksimum bir değeri vardır.
- Trafodan beslenen bütün şebeke bileşenlerinin toplam tüketimi, transformatörün toplam gücünden küçük olmalıdır.
- Trafo gücü hesaplama modülümüz, projede bulunan bütün trafoları listeler, analiz edilmek istenen trafolar bu listeden seçilir, seçilen trafolara ait ağaç yapısı oluşturulur, ağaç içinde bulunan her düğüm için akıllı karar destek sistemimiz güç hesabını yapar ve bütün ağaç genelinde bu değerler kümülatif olarak toplanır.

25.08.2021 TÜBİTAK 23





- Trafo güç hesabının sonucunda, trafodan beslenen bütün kollardaki yükler, detaylı bir şekilde raporlanır.
- Şebeke üzerindeki aydınlatma armatürlerinin tükettiği güçler "Aydınlatma Yükü" başlığı altında, J değerlerinden hesaplanan yayılı yükler "Toplam Dağınık Yük" başlığı altında, toplu yükler "Toplam Toplu Yük" başlığı altında raporlanır.
- "Toplam Genel Yük" başlığı altında gösterilen yük ise, bu üç değerin toplamında oluşmaktadır.

25.08.2021 TÜBİTAK 24

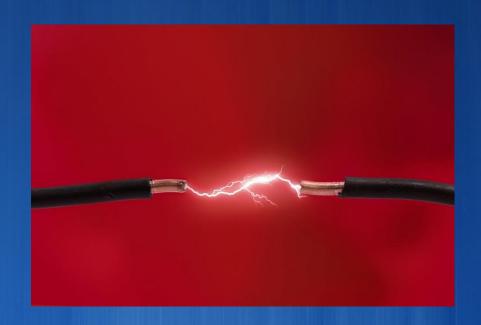


```
class TrafoGucCalculator
{
    public static List<double> m_VALUE_LIST = new List<double>();//0:DAGINIK_YUK_KW 1:TOPLU_YUK_KW 2:AYD_YUK_KW
    public static List<Node> getAgCikisList(int p_trafo_un_id)...
    public static List<double> calculateTrafoKol(Node p_root_node)...
    public static DataTable calculateTrafoGuc(List<int> p_selected_trafo_list)...
    public static DataTable createDataTableForTrafoGuc(List<TrafoGucObject> p_trafo_list)...
}
```

Trafo güç hesabı modülünün arka planında TrafoGucCalculator sınıfının metodları çalışmaktadır.

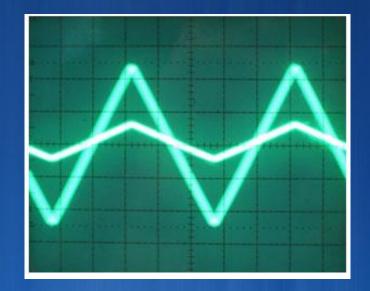


- <u>Çıktı 1. Elektrik Dağıtım Şebekesi</u> <u>Kısa Devre Tespit Fonksiyonu :</u>
- "Elektrik Dağıtım Şebekesinin Alçak Gerilim (AG)- Orta Gerilim (OG) Analizlerinin Yapılması" isimli 3 numaralı iş paketinden itibaren kullanılmaya başlanılan kısa devre tespit fonksiyonu geliştirilmiştir.
- Diğer iş paketi faaliyetinde yapılacak hesaplamadan önce şebekede kısa devre olup olmadığı kontrol edilirken kullanılacaktır.



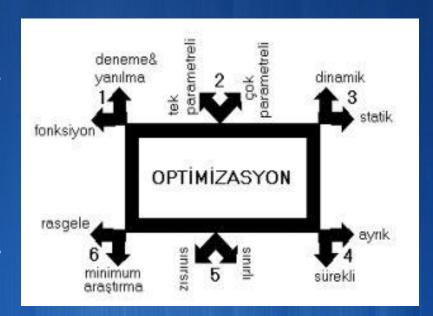


- Çıktı 2. Elektrik Dağıtım Şebekesi Bağlanmamış Direk Tespit Fonksiyonu:
- "Elektrik Dağıtım Şebekesinin Alçak Gerilim (AG)- Orta Gerilim (OG) Analizlerinin Yapılması" isimli 3 numaralı iş paketinden itibaren kullanılmaya başlanılan bağlanmamış direk tespit fonksiyonu geliştirilmiştir.





- <u>Çıktı 3. Gerilim Düşümü Hesaplama</u> ve Raporlama Fonksiyonu :
- "Hat ve Direk Seçimi Optimizasyon Algoritmalarının Geliştirilmesi" isimli 4 numaralı iş paketinden itibaren kullanılmaya başlanılan gerilim düşümü hesaplama fonksiyonu geliştirilmiştir.
- Fonksiyonun çıktısı olan değerlere göre, elektriksel anlamda kabul edilebilir aralıkta kalan şebeke bileşenlerinde değişiklik yapılması gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır.



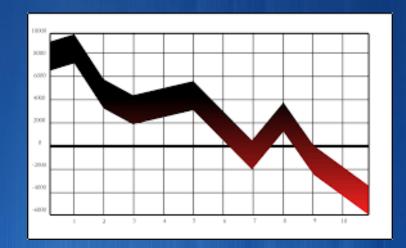


- <u>Çıktı 4. Trafo Gücü Hesaplama ve</u> Raporlama Fonksiyonu:
- "Hat ve Direk Seçimi Optimizasyon Algoritmalarının Geliştirilmesi" isimli 4 numaralı iş paketinden itibaren kullanılmaya başlanılan trafo gücü hesaplama fonksiyonu geliştirilmiştir.
- Fonksiyonun çıktısı olan değerlere göre, transformatörde güç artışı yapılıp yapılmaması gerektiği analiz edilmiş olmaktadır.





- Çıktı 5. Güç Kaybı Hesaplama ve Raporlama Fonksiyonu:
- "Hat ve Direk Seçimi Optimizasyon Algoritmalarının Geliştirilmesi" isimli 4 numaralı iş paketinden itibaren kullanılmaya başlanılan güç kaybı hesaplama fonksiyonu geliştirilmiştir.
- Fonksiyonun çıktısı olan değerlere göre, elektriksel anlamda kabul edilebilir aralıkta kalan şebeke bileşenlerinde değişiklik yapılması gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır





Özet Durum :

- 4 numaralı "Hat ve Direk Seçimi Optimizasyon Algoritmalarının Geliştirilmesi" isimli iş paketi, 6 ay olarak planlanmıştır.
- İş paketi toplamda 7 iş paketi faaliyetinden oluşmaktadır.
- İş paketi faaliyetlerine 2015/2'nci döneminde başlanmıştır.
- 3 numaralı "Elektrik Dağıtım Şebekesinin Alçak Gerilim (AG) Orta Gerilim (OG)
 Analizlerinin Yapılması" iş paketinde üretilen ara çıktılar kullanılacaktır.

5.08.2021 TÜBİTAK 31

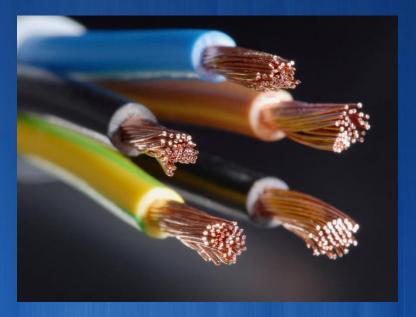


- 4.1) Gerilim düşümü hesaplarına göre optimum hat iletkenlerinin seçiminin gerçekleştirilmesi:
- Bir önceki iş paketinin çıktılarından olan, "Gerilim Düşümü Hesaplama ve Raporlama Fonksiyonu" ile üretilen değerlerin, elektriksel anlamda kabul edilebilir aralık dışında olan hatların yerine, maliyet anlamında en uygun bir üst kesitten iletken kullanılmasını sağlayan akıllı karar destek sistemi algoritmasıdır.

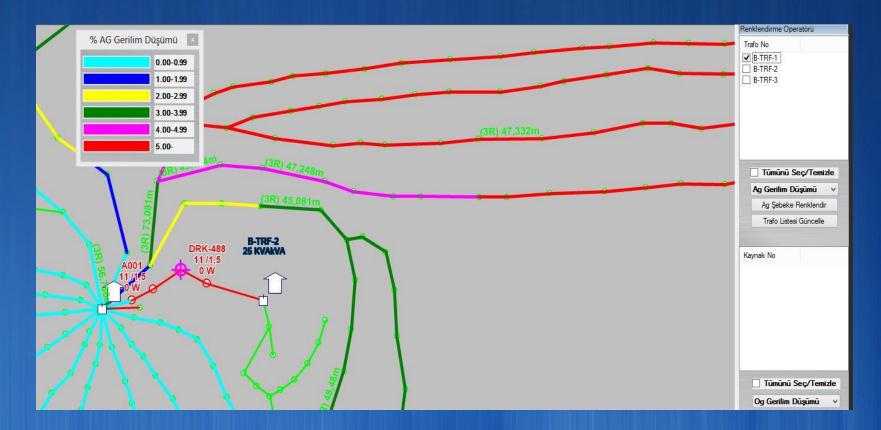




- Analiz etmek istediğiniz trafoları seçerek, gerilim düşümü hesaplamaları yapılır, elde edilen değerlere göre harita üzerinde renklendirme fonksiyonu ile, kabul edilir aralık dışında olan kısımlar değişiklik yapması için kullanıcıya gösterilir.
- Burada dikkat edilen bir diğer kıyas noktası ise iletkenin taşıyabileceği maksimum akım değerinin aşılıp aşılmadığını kontrol eden ısı hesabıdır.







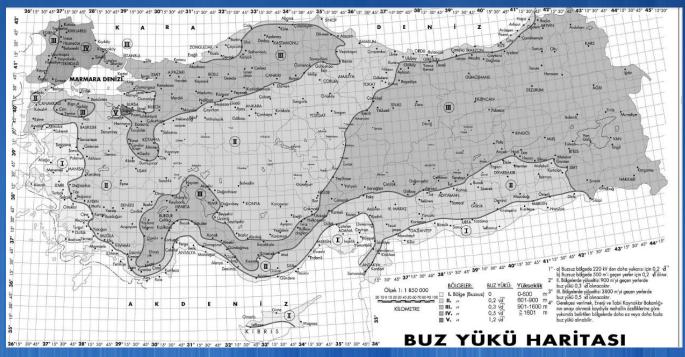
 Yukarıdaki resimde görüldüğü üzere, AG gerilim düşümü değerlerine göre şebeke üzerinde renklendirme yapılmıştır.



- 4.2) Açı ve iletken cinsine göre optimum direk tiplerinin seçiminin gerçekleştirilmesi:
- Havai hatlar, bağlı oldukları direkler üzerinde yüke sebep olurlar.
- Hatların oluşturduğu çekme kuvvetinin yanında, iki direk arasına çekilmiş hatta vuran bir rüzgar kuvveti vardır.
- Hatta vuran rüzgar kuvvetine ek olarak, direğin kendisine vuran rüzgar kuvveti de bir diğer etmendir. İletken cinsleri belirlendikten sonra, direğe etki eden bütün kuvvetler hesaplanır.

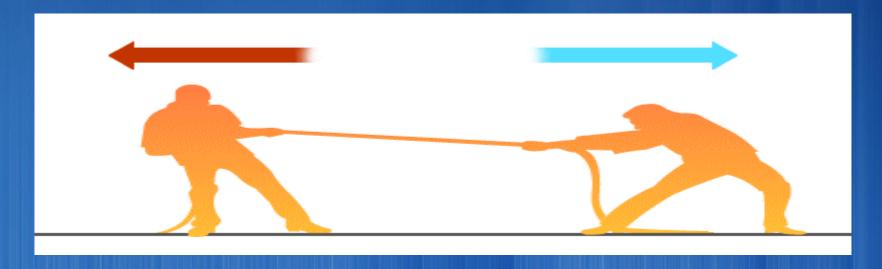


- Etki eden rüzgar kuvvetlerini hesaplarken, "buz yükü bölgesi" diye tabir edilen bölgesel ayrımlar göz önüne alınmalıdır.
- Örneğin, Türkiye'de 5 ayrı buz yükü bölgesi vardır. Rose diye adlandırılan alüminyum bir iletken, 1.bölgede 70, 2. bölgede 100, 3. bölgede 147 gibi artış göstererek değişmektedir.





- Akıllı karar destek sistemi, bütün bu parametreleri hesaba katarak, direklere etki eden kuvvetler hesaplanmakta ve bu kuvvetlerin bileşke kuvvetlerini hesaplamaktadır.
- Direklerin dayanabilecekleri maksimum tepe kuvvetleri büyüdükçe maliyetler artmaktadır.
- Hesaplanan değerler kullanılarak optimum maliyetli değişim yapılması gereken yerler belirlenmektedir.



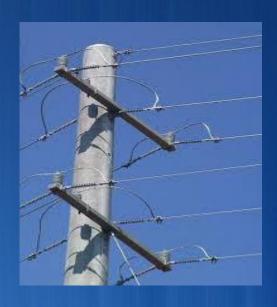


Dire	ek Kontrol Listesi													
-	Trafo No		Direk Kontrol Listesi Drag a column header here to group by that column.											
[☑ B-TRF-1	Drag a												
	☐ B-TRF-2 ☐ B-TRF-3	Sıra No	Trafo No	Direk No	Direk Genel Tipi	Direk Malzeme Tipi	Direk Malzeme Alt Tipi	Direk	Direk Fonksiyonu	Açı P	гРу	Р	P-Rüzgar	Hat Tertibi
	Text.	1	B-TRF-1	A001	Og	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	11 /1,5	MKD	36	4 90	376	34	3xSW,3R,
		2	B-TRF-1	DRK-487	Og	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	11/1,5	MKT	1	30	34	25	
		3	B-TRF-1	G001	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	Т	0	1	1	24	3R,3R
		4	B-TRF-1	G002	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	T	0	0	0	17	3R,3R
		5	B-TRF-1	G003	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	2	33	43	16	3R,3R
		6	B-TRF-1	G004	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	20	0 54	208	17	3R,3R
		7	B-TRF-1	G005	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	N	5.	203	210	11	3R
		8	B-TRF-1	E001	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	3	6	39	22	3R,3R
		9	B-TRF-1	E002	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	1	5	19	17	3R,3R
		10	B-TRF-1	E003	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	9	3	9	19	3R,3R
	Tümünü Seç/Temizle	11	B-TRF-1	E004	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	10	9 77	133	18	3R,3R
	Direk Kontrol Listesi Olustur	12	B-TRF-1	E005	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	В	10	9 322	340	20	3R,3R,3R
	Direct Notition Listesi Oldştar	13	B-TRF-1	1001	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	кт	1.	49	51	20	3R,3R
	Trafo Listesi Güncelle	14	B-TRF-1	1002	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	1	12	12	23	3R,3R
		15	B-TRF-1	1003	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	(30	30	23	3R,3R
	Excel Rapor Al	16	B-TRF-1	1004	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	9	48	49	23	3R,3R
		17	B-TRF-1	1005	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	4	80	93	18	3R,3R
		18	B-TRF-1	1006	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	10	7 60	123	29	3R,3R
		19	B-TRF-1	H005	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	N	20	9 14	210	17	3R
		20	B-TRF-1	1007	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	KT	16	4 212	269	33	3R,3R
		21	B-TRF-1	K001	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	кт	9	47	106	42	3R,3R
		22	B-TRF-1	K002	Ag	Beton	Beton (SANTRIFUJ) (Beton)	9,3/1,5	В	23	7 5	237	33	3R,3R,3R
		- 00	0.705	10000				0045						00.00

• Direk kontrol listesi oluşturma modülü, seçilen trafo bölgesindeki direkleri belirler, belirlenen direkler için bütün bu hesapları yapar ve kullanıcıya raporlar.



- 4.3) Seçilen direk tiplerine göre optimum izalatör ve travers seçiminin gerçekleştirilmesi:
- Direklerin üzerine hatların bağlanmasını sağlayan iki farklı malzeme bulunmaktadır.
- Bunların ilki traverslerdir.
- Traversler, direkleri dik keserek yere paralel montaji yapılan aparatlardır.





- İzalatörler ise, bu aparata takılan ve hatları taşımakla görevli farklı bir elektriksel aparattır.
- Direklerin üzerindeki hat sayısına, bu hatların yaptığı açılara göre ve direğin kalınlığına bağlı olarak birçok parametreyi içinde barındıran bir analiz sonucu bu aparatlardan kaçar tane ve hangi türünden kullanılacağı değişmektedir.
- Direk kontrol listesinde, "Direk Fonksiyonu" olarak adlandırılan alanda belirtilen analiz sonucu seçilmesi gereken aparat tiplerini göstermektedir.



D	irek Fonksiyonu
	В
253305	N
	KT
	KT
3 (21)	В
3 (2)	KT
300	KT
1	N
1	KT
1	KT
	KT
e e e e e e	KT
5 5130	N



- 4.4) Tedaş direk numaralandırma şartnamesine göre otomatik olarak numaralandırma yapılabilmesi:
- Tedaş şartnamelerinde, direk numaralandırma işleminin nasıl yapılacağına dair kurallar bulunmaktadır.
- Her trafoya, kaynaktan gelen bir elektrik enerjisi girişi olmaktadır.
- Şartnamede belirtilen kurala göre, kaynaktan gelen elektrik enerjisinin giriş yaptığı noktadan itibaren, saat yönünde ilerleyerek trafodan çıkan her kola alfabetik sırayla (A Kolu, B Kolu vs.) öncelikle kol numarası verilir.

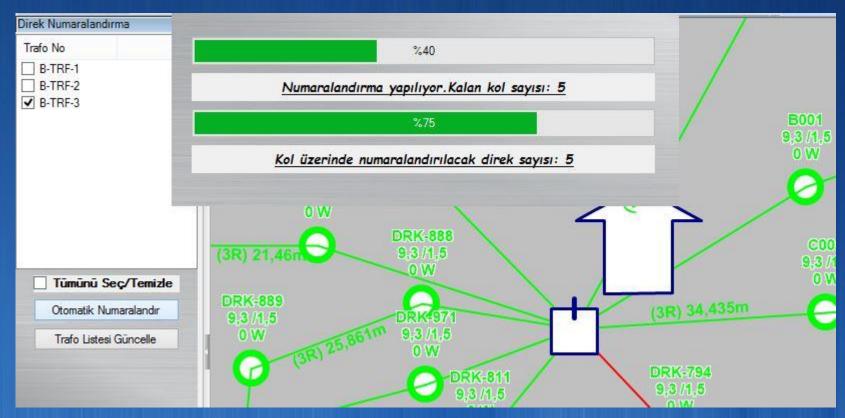




- Kol numarası belirlenirken, akıllı karar destek sistemi, trafo objesine bağlı olan hatların her biri çizim anlamında line olmasına rağmen, oluşturduğu topoloji verisini kullanarak, trafoya bağlı olan line'lar arasından, kaynaktan enerji taşıyanı belirler.
- Belirlenen line'nın trafoya giriş yaptığı noktanın coğrafi koordinatı baz alınarak yönsel açı hesaplaması yapılır.
- Yapılan açısal hesaplamaya göre trafodan çıkan bütün kollara alfabetik sırayla kol numaraları verilir.







 Trafodan çıkan kollara isim verilmesinin ardından, kol üzerindeki direklerin numaralandırma işlemi başlar.



- Buradaki kural ise, trafo çıkışından dallanan bütün branşmanlardan mesafe hesaplaması yapılır ve ağacın en uzun aralığı ana kol kabul edilir.
- Trafodan çıkıp anakol üzerinde ilerlenirken, bir branşman verilmişse önce o branşmandaki direkler numaralandırılır, sonra ana kolda ilerlemeye devam edilir.
- Anakol üzerinde verilen branşman numaralandırılırken, branşman içinde de farklı dallanmalar var ise onların kendi arasında da mesafe hesaplaması özyinelemeli olarak yapılır ve numaralandırma aynı şekilde yapılmaya devam eder.





```
public class NumberSetter
{
    public static void setPoleNumber(List<int> p_selected_trafo_list)...
    public static LineGroup getLongestLineGroup(List<Node> p_last_nodes_list, string p_kol_grup, Node p_root_node)...
    public static void setNumber(List<LineGroup> p_all_line_group_list)...
}
```

- Şartnamelere göre numaralandırma işlevi, arka planda NumberSetter sınıfına ait metodları kullanmaktadır.
- Trafoya bağlı direklerin sayısına ve verilen branşmanların sayısına göre yüksek karmaşıklığa sahip hesaplama gereği ortaya çıkmaktadır.
- Direk numaralandırma modülümüz, akıllı karar destek yapısının oluşturduğu topoloji verisini coğrafi bilgi sisteminin objelerine ait verilerle harmanlayarak, bu karmaşık analizi kısa sürede yapabilmektedir.



- 4.5) Koordinatlı şebeke verisiyle orta gerilim şalt oluşturabilme algoritmasının oluşturulması:
- 5 numaralı iş paketi faaliyeti 2 ay sürecek olup ilk bir ayı 2015/2 ' nci dönemde gerçekleştirilmiştir.
- 1 aylık süreç içerisinde şalt oluşturabilmek için gerekli verilerin analiz işlemi yapılmıştır.





- Çıktı 1. Hat, Direk, İzalatör ve Travers Seçimlerini Yapabilme Fonksiyonu:
- "Elektrik Dağıtım Şebekesi Keşif/Metraj Hazırlama Modülünün Geliştirilmesi" isimli 5 numaralı iş paketinden itibaren kullanılmaya başlanacak fonksiyonlar geliştirilmiştir.
- Kullanıcı, fonksiyonları çalıştıran modülleri kullanarak, şebeke üzerinde verilecek kararlar için analizler sonucu elde edilen verilere dayalı olarak yönlendirilmektir.

İşin A	ydı :	METRAJ CETVELÍ			Sayfa No:
Sıra	POZ NO	Açıklama	Hesap	Birim	Miktar
No.	102110	rightiania	Ticsap	i	TYLIFCIAL
1	15.001/1	Makine ile Toprak kazısı		 	
		Klasdan Toplam kazı x %20	1106,375x0,20	m3	221,275
		-			
2	15.006/1	Makine ile Küskülük zemin kazısı			
		Klasdan Toplam kazı x %40	1106,375x0,40	m3	442,550
3	15.014/1	Makine ile kayalık zemin kazılması			
		Klasdan Toplam kazı x %20	1106,375x0,40	m3	442,550
4	15.002/1	Sandık kazısı yapılması			



- Çıktı 2. Direk Numaralandırma Fonksiyonu:
- Tedaş şartnamelerine göre çalışan algoritması ile karmaşıklık seviyesi üst düzey olan topolojilerde bile kolaylıkla numaralandırma işlemi yapılabilmesine imkan veren fonksiyon geliştirilmiştir.





Adam-Ay Karşılaştırma Tablosu

2.1.1 ADAM-AY KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

İş Paketi No	İş Paketinde Öngörülen Adam-Ay Toplamı	Dönem İçinde Gerçekleşen Adam-Ay Toplamı	İş Paketinde Bu Dönem Dahil Gerçekleşen Birikimli Adam-Ay Toplamı	Gerçekleşmelerdeki Sapma	Sapmanın Gerekçesi
1	10,37	0	14,85	4,48	İş paketi,2015/1'inci dönemde tamamlanmış olup, sapma o dönem içinde gerçekleşmiştir.
2	10,59	0	10,59	0	-
3	17,56	14	18,6	1,04	İş paketi bir kısmı,2015/1'inci dönemde tamamlanmış olup, sapma dönem içinde gerçekleşmiştir. Bu dönem herhangi bir sapma olmamıştır.
4	17,25	13	13	0	9
5	11,61	(*)	-	-	
6	3,38	-		-	ā
7	6,50	2	2	12 m	12
TOPLAM	77,26	27	57,04	5,52	



Alet/Teçhizat/Yazılım Alımları Karşılaştırma Tablosu

2.1.2 ALET/TEÇHİZAT/YAZILIM ALIMLARI KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

AGY101'de M013 Formundaki Sıra No	Alet/Teçhizat/Yazılım Adı	Alımı Gerçekl eşen Dönem	Proje Önerisindeki Adet	Alımı Gerçekleşen Adet	Sapmanın Gerekçesi
1	SL600 GNSS Alicisi	2015/2	1	1	
2	Z710 Android Kontrol Ünitesi	2015/1	2	1	
2	Z710 Android Kontrol Ünitesi	2015/2	2	1	
Ek-1	Open Design Alliance Membership	2015/2	0	1	Dönem içerisinde ihtiyacı belirmiştir.Detaylı açıklama kaynak bütçe değişikliği kısmında yapılmıştır.



Malzeme Alımları Karşılaştırma Tablosu Diğer Giderler Karşılaştırma Tablosu

2.1.3 MALZEME ALIMLARI KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

AGY101 M016 Formundaki Sıra No	Malzeme Adı	Malzeme Alımında Cins ve Miktar Olarak Öngörülen Alımdan Sapmaya İlişkin Açıklama	Dönemi	Sapmanın Gerekçesi

2.1.4 DİĞER GİDERLER KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

Gider Kaleminin Türü	Gerçekleşme Dönemi	Sapmanın Gerekçesi



İş Paketi Gerçekleşme Tablosu

2.1.5 İŞ PAKETİ GERÇEKLEŞME TABLOSU

iş Paketi No	Planlanan Başlama – Bitiş Tarihi	Gerçekleşen Başlama – Bitiş Tarihi	Planlanan Süre (Ay)	Gerçekleşen Süre (Ay)	Sapma (Ay)	Gerekçesi	Dönem İçinde Çalışılan Süre	Bu Dönem Hariç İş Paketi Gerçekleşme Oranı (%)	Bu Dönem Dahil İş Paketi Gerçekleşme Oranı (%)
1	01.01.2015 - 0.04.2015	01.01.2015 - 30.04.2015	4	4	0	-	0	100	100
2	01.03.2015 -30.06.2015	01.03.2015 - 30.06.2015	4	4	0	=	0	100	100
3	01.05.2015 -30.10.2015	01.05.2015 -	6	6	0	8	4	33	100
4	01.09.2015 -29.02.2016	01.09.2015-	6	N.E.	(2)	-	4	0	66
5	01.01.2016 -30.04.2016	951	4	WE)		ā	.=0	0	0
6	01.04.2016 -30.06.2016	953	3	853	170	5	153	0	0
7	01.04.2016 -01.07.2016	959	3	071		-	150	0	0



Ara Çıktılar Karşılaştırma Tablosu

2.1.6 ARA ÇIKTILAR KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

Çıktının Adı	Planlanan Zaman Aralığı	Gerçekleşen Tarih	Farklılık Veya Sapmaların Gerekçesi
Gerilim Düşümü Hesaplama ve Raporlama Fonksiyonu	30.09.2015	30.09.2015	Э
Trafo Gücü Hesaplama ve Raporlama Fonksiyonu	30.10.2015	30.10.2015	
Güç Kaybı Hesaplama ve Raporlama Fonksiyonu	30.10.2015	30.10,2015	
Hat, Direk, İzalatör ve Travers Seçimlerini Yapabilme Fonksiyonu	30.11.2015	30.11,2015	
Direk Numaralandırma Fonksiyonu	30.12.2015	30.12.2015	g



Proje Değişiklik Bildirimi

- 1) Proje faaliyetlerine ilişkin kapsam değişikliği : Projemizde kapsam değişikliği yapılmamıştır.
- 2) Süre değişikliği: Projemizde süre değişikliği yapılmamıştır.
- 3) Kaynak/bütçe değişikliği:
 - Alet/Teçhizat alımı içi, proje önerisinde 1' inci sırada belirtmiş olduğumuz GNSS cihazının markası, Geomax Zenith 20 iken, aynı işleve ve özelliklere sahip Satlab SL600 GNSS Alıcısı satın alınmıştır. Burada değişikliğe gidilmesinin sebebi, arazi şartlarında çalışma esnasında, satın aldığımız markanın ürününün, daha önceden proje önerisinde belirtmiş olduğumuz markaya ait ürüne göre daha sağlıklı ve performanslı çalıştığının tespit edilmesinden dolayı kaynaklanmıştır.
 - ODA (Open Desing Alliance) , cad tabanlı yazılım geliştiren firmaların lisanslı ürün geliştirebilmeleri için üyelik gerektiren uluslararası bir organizasyondur. Proje kapsamında kullanılacak cad teknolojisine dair, uluslarlarası organizasyon tarafından geliştirme ve iyileştirme çalışmalarından ötürü yıllık üyelik ücreti talep edilmiştir.



Projenin Ar-Ge Kazanımları

- Elektrik dağıtım şebekelerinde AG-OG analizlerinin yapılması, dağıtım şebekelerinin sağlıklı elektrik iletimi açısından oldukça önemlidir.
- Belirtilen analizler, yüksek seviyeli alan bilgisi ile gerçekleştirilebildiğinden, elektrik dağıtım şebekesinin altyapısının çizimiyle bütünleşik bir şekilde yapılabilmesi önemli bir ar-ge kazanımıdır.
- Elektrik mühendislerinin alan bilgisinin uygulama içine hazır algoritmik modüller olarak gömülmesi elektrik dağıtım şebekesinin istenilen mühendislik ölçütlerinde hazırlanabilmesi için önemli bir kriterdir.
- Şebekenin hat ve direk seçimi için optimizasyon algoritmalarının gerçekleştirimi sayesinde, gerilim düşümü hesaplanarak uygun hat iletkenlerinin kullanımı sağlanabilmektedir.
- Açı ve iletken cinsine göre optimum direk tiplerinin seçilmesi, seçilen direk tiplerine göre izalatör ve traverslerin belirlenmesi yapılabilmektedir.



Teşekkürler

Cihan ÇOPUR

Bilgisayar Mühendisi/ Proje Yürütücüsü